

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. Hakovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Vseslovenska ljudska stranka.

Prihodnja nedelja bo za naš slovenski narod velikanskega zgodovinskega pomena. Kakor smo že poročali, ustanovi se to nedeljo v Ljubljani Vseslovenska ljudska stranka, to je, združila se bodo vse deželne krščanske politične organizacije Slovencev v eno veliko politično organizacijo. Naša Slovenska kmečka zveza ostane sicer, kakor je bila doselej, toda v času hudih bojov bomo vendar imeli krepko oporo na združenih, v boju izkušenih bratih. In te opore smo ravno mi, obmejni Slovenci silno potrebni. Z ustanovitvijo Vseslovenske ljudske stranke padejo med Slovenci vse umetno ustvarjene meje. Bratski si bomo podali roke Slovenci enakih načel in enakih stremiljenj od Mure dol do Jadranskega morja.

Našemu ljudstvu skrajno škodljivega liberalizma se je isto večinoma že otreslo. To so pokazale volitve na Kranjskem, kjer je liberalizem že v zadnjih zdihljelih, na Štajerskem, in ravno minole dni na Goriškem. Sedaj je prišel čas, da se krščanska Slovenija na novo oživi, in to se bo zgodilo v nedeljo, ko se ustanovi Vseslovenska ljudska stranka.

Zato pa naj ne bo zavédnega Slovenca, ki bi se ne udeležil tega zborovanja, ki se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. ob 12. uri v Ljubljani!

Lovski zakon.

Poslanei S. K. Z. so imeli minoli teden več klubovih sej, da so natanko pretresavali lovski zakon in določili točke, katere bi se sprejele v predlog, katerega so stavili dne 12. t. m. poslanci dr. Benkovič, Roškar in tovariši v zbornici. Predlog se opira na te-le glavne zahteve:

1. Zajca in fazane mora vzeti postava iz določbe, da sta lovski živali; občine, oziroma lovske zadruge, ki se morajo osnovati, lahko sklenejo po svoji vplji, če vstejejo za svoj okraj za določen čas zajca ali fazana med lovske živali.
2. Velikost lova posameznikov mora znašati vsaj 300 ha.
3. Rači izvrševanja in oskrbovanja lova zastopajo posestniki občinski odbori; le v občinah, v katerih znaša zemljiški davek manj kot dve tretjini vseh davkov, snujejo posestniki lovske zadruge, ki zastopajo pri izvrševanju in oskrbovanju lova dotične posestnike.

PODLISTEK.

Nesrečni agitator.

Črtica. Napisal Branislav.

Bilo je leta devetnajststodevet po rojstvu Kristusovem meseca maja, ko je polna luna z zadnjim krajcem v polni meri trkala slovenske liberalce. Tam na Plezeli Štajerski bi se imeli tiste čase vpliti poslanci v deželni zbor tiste dežele. Nek bogat fabrikant je bil tako usmiljen in blagomilnega srca, da je založil tiste čase celih dvanajst najboljših kandidatov izmed najboljših narobe stranke na širnem svetu. Da pa bi bil ti „najboljši“ še bolj „gvišni“, vzel je tudi dober in močno „zarinkan patent“ na njih nerodno-narodni-vsenemški program, kot iznajdbo, ki prekaša celo Zeppelina.

Tako ljubko-prijetno je sijalo solnce nekega dne v tistem času. Ne ravno zelo mlad mož, po poklicu agitator, prišedši iz vaške šole v Ocvrtem orehu, koraka burno po cesti, držeč pod pazduho novo pečeni list, glaseč se na slavno ime „Nerodnež“. Naš znanec, z močno rašeno, a slabo gojeno brado, na svobodno liberalnem obrazu, se jezi nad tem nesrečnim solncem, ker je tako bečasto, da si je s svojimi toplimi žarki tudi po teh nazadnjaških klerikalcih, recte zvezarjih. — Kam vodi našega znanca danes tako zgodaj pot? Ni sicer v njegovi navadi, še manj v naravi, vzdigniti svojih kosti dosti pred deveto uro iz postelje, kajti dasiravno šolska deca že od osme ure zjutraj naprej divja in vpije krog šole, vendar naš gospod Flere Mrčes — tako se zove naš znanec — si v

4. Občinski odbor oz. lovska zadruga sklene docela po svoji razsodnosti avtonomno, če se odda lov v prid posestnikov, ali ga oskrbuje sama občina po izvedencih ali razumnih osebah. Oddaje se lov vedno le za dobo treh let.

5. Občinski zastop sklepa, da se čisti dohodek uporabi za splošne občne zadeve.

6. Razsodništvo se izvoli izmed posestnikov.

7. Avtonomija občinskega zastopa, oziroma lovske zadruge se mora varovati zlasti, če se določajo lovski okraj, pri oddaji lova, ali lastni oskrbi.

8. Posestvu škodljive nelovne živali, zlasti zajec in fazan, se smejo po lastnikih ali najemnikih posestva uničiti in jih smejo ti obržati za sebe.

To so glavne točke, ki so najbolj potrebne pri spremembi lovskega zakona; taka postava bi rešila kmeta raznih škod, katere mu povzročajo zlasti zajec.

Naše ceste.

Kozje, dne 4. oktobra 1909.

Za procvit in razvoj slehernega okraja, ni važnejšega, kot so dobre, gladke, ne preveč bregovite ceste. So vendar ceste za gospodarsko, obrtniško in industrijsko življenje to, kar so žile v našem organskem telesu. Kjer so ceste slabe, tam peša vse, tam vse zaostaja in vse je v mrtvilu. To velja v veliki meri o našem kozjanskem okraju. Kolikokrat se v zasebnem in javnem razgovoru trdi, da smo v okraju zaostali, da je naš okraj najbolj zapuščen in zanejen, da je nekakša mrtva točka v narodnem gospodarstvu štajerske dežele. Človek ne more odgovorjati, čeprav ga srce boli, ko opazuje naše pridno in marljivo ljudstvo, kako bi si rado pomagalo, a ne najde potov in sredstev, da bi si opomoglo. To ljudstvo dvakrat in tisočkrat zasluži, da se mu pomaga, vsaj skazuje povsod in vsikdar tako udanost in zvestobo našemu programu in našim načelom, da mora človeka ganiti. Kolikokrat se je že poskušalo, vcepiti našemu ljudstvu strup brezverstva, svobodomiselnosti itd., a vsikdar ga je odločno odklonilo. Posebno se pa mora pri tem poudarjati, da ne vsled tega, ker je ločeno od drugega sveta, ampak iz notranjega prepričanja, ker ravno uboštvo našega okraja goni naše najboljše može in mladeniče daleč v tujino, da si tam v nevarnosti in beži služijo kruhi, katerega potem delijo z o-mačini.

Da bi se okraj odprl, potrebuje pred vsem boljših cest, kot so dosejanje. Od katere strani koli se

bližaj kozjanskemu trgu, od vsehi strani moraš prekoračiti strme, grde klanec. Pot v Sv. Peter čez Skopečno in pot v Sv. Vid pri Planini ali v Planino iz Kozjega pa naravnost kriči, da se preloži. Kdor cesti ni vajen, mora Boga zahvaliti, če je na teh progah srečno z živino in vozom dospel čez vsa ta kotanja, vse te ven štrleče velike kamne, okoli vsehi teh ovinkov srečno na ravno cesto. V poštev pride pa še drugo dejstvo. Nam tudi cest nedostaja. Cela velika in rodovitna fara Prevorje nima okrajne peste. Pa dežju so kolovozi vedno taki, da lahko do kolen obličiš v razmežčani flocici. Kako naj ubogi posestniki te fare in sosednjih občin, ki so deležni iste mizerije, prodajajo svoje pridelke? Imajo priznane najtežje in najlepše pšenice, dober, iskan oves, imajo dovolj sadja, a kam z vsemi temi pridelki, ko ni cest? V istem položaju je prostrana občina Križe, ki prideluje na svojih lepih, proti solncu obrnjenih legah priznane in priljubljeno vino, a ne more z njim nikamor v svež. Tukaj se morajo zastaviti vse sile, da dosežemo ugodnejši gospodarski položaj okraja.

Treba nam je tedaj 1. že obstoječe ceste deloma popraviti in deloma preložiti, da se izognemo prevetkim strminam, n. pr. Skopečno in Srebernik. 2. Treba nam je že obstoječe občinske ceste povzdigniti v okrajne ceste II. razreda; kot n. pr. občinsko cesto, ki vodi mimo sv. Filipa v Veračah, kjer so vedno priznane veliki živinski sejmi, v Virštanj, in občinsko cesto, ki vodi v Olimje, in 3. krvavo nam je treba novih cest, pred vsem popolnoma ravne ceste čez zapuščeno Prevorje v Sv. Jurij, ki bi ves okraj proti glavni železnični progi odprla, in peste, ki bi peljala čez Križe v Močnikov graben in čez Zdole v Brežice.

Potreba teh cest je zdavno pripoznana. Izkušalo se je tudi te ideje uresničiti, a izvršitev je vedno zapala, ker so malenkostni lokalni razpori uplivali, in ker ni bilo mogoče financirati projektov.

Se je v tem oziru sedaj kaj izpremenilo?

Z veseljem me navdaja zavest, da zamorem vprašanje potrditi. Deželni odbor je na podlagi sklepa deželnega zbora od dne 3. januarja 1905 izdal v I. sešiji sedanje deželno-zborske periode neko poročilo o vsehi okrajnih cestah, ki bi se morale tekom bodočih 10 let zgraditi ali preložiti, in kako naj se kredit in svrhu subvencije teh cestnih stavb zagotovi. Iz tega poročila je razvidno, da je dežela pripravljena za vse ceste — nove in preložene — I. razreda prispevati polovico vseh stroškov, za ceste II. razreda, nove in preložene, če ima okraj manj kakor 10% okrajnih do-

tem času najraje v postelji tolaži in zdravi mačka od prejšnjega večera. — Tako pa vidimo danes že ob osmi uri zjutraj korakati vsega vnetega našega znanca Flere v sosednjo vas — Lipo, za katero se je gospod Mrčes najbolj bal, ker je bila doselej vedno v klerikalnem taboru. Poln dobrih naš je primaha naš agitator v Lipo ter jo krene koj k prvi hiši uglednega kmeta Goloba. Prvo narodno delo mu je bilo, da pritisne na hlev, kot pristen agrarec, velik rudeč lopak za najboljšega od vseh kandidatov — Krampeža. Po tem srečno izvršenem velikem narodnem delu misli jo odariti kar v hišo ti gospodarju, da zabrenka pri njem, četudi je klerikalec, na svoje hreščeče, liberalno-nerodne strune. A gospodar je bil s hlapcema na gnojišču. Ker je kidal gnoj in trosil drobno prst vmes. — „Ha, pozdravljeni gospod Golob“, kriči oddaleko nanj, „pridni ste, pridni. Tako je prav, tako je za kmeta. Le gospodarstvo, a ne politika!“

„Jaz pa pravim: gospodarstvo in politika“, se mu takoj odreže Golob, „oboje je danes potrebno nam kmetom, sicer tudi naš stan ne bo prišel daleč.“ — Tako naš Mrčes že v začetku svoje agitacije ni imel posebne sročje. Da bi se pa našemu kmetu gospod Flere le kličekaj pridobikal, jel je hvaliti njegovo napredno gospodarstvo: lepe travnike, njihovo vzorno urejeno dvorišče, hlev in nazadnje — jama za gnojnico. — „Ha, dovolite mi gospod Golob“, bese diči Mrčes, „da si natančneje ogledam, kako imate napravljeno jama za gnojnico, kajti stvar me zelo zanima.“

„Verjamem“, pravi Golob bolj tiho, k hlapcem obrnjen, „ker večkrat v gnojnico namakaš svoje pero, ko pišeš gnjusne dopise o nas krščansko mislečih kmetih v liberalne liste.“ — Naš liberalni junak jo brska in tava res dalje proti jami. Ker že delj časa

vsled nujnega drugega opravila kmet ni imel prilike gnojnico iz jame izpumpati, je bila ista skoraj polna. Ne bodi len, si misli naš Flere, in odvdigne počasi tudi pokrov raz jame, da zamore natančneje studirati sestavo jame in zlahne tvarne, ki se nahaja v njej. Ni se še dovolj dobro vzravnal, že ga od zadaj močno zaleti neka stvar v hrbet, da vidi devetindevetdeset solne in — o joj — ga štrbunkne kakor je dolg in širok v jama, polno tiste „zlahne“ tekočine. Kmet je namreč imel več ovac in močnega starega črnega koštruna. Ta je poprej že dalje časa opazoval delo in kretanje gospoda Flere, in ker je po mogočni bradi Mrčesovi sodeč, sumil, da ima v Flereju kakoga novega tekmeča, je že dalje časa meril in poskušal koštrunček črni, kako bi Flereja najlažje in najlepše mogel prekucniti. In načrt se mu je vkljub borni pameti izborna obnesel. Naš agitator junak pa je brskal po koristni mokroti v jami in kliček klerikalce na pomoč. Hitro priteče Golob s hlapcema in izvleče do kože premočenega gospoda Flereja iz nepriljetnega kopaljšča. Le sam „Nerodnež“ je ostal v jami.

Po vsehi kosteh tresočega se nesrečneža spravi kmet v družinsko sobo ter močno zakuri v peč. Ko se je čez nekaj ur naš junaček za silo posušil, in po Golobovem gostoljubju privezal tudi dušo spet k mokremu telesu, splazil se je gospod Flere Mrčes lepo tiho in mirno zopet domov v Ocvrti oreh. Nesrečno započeta agitacija ga je spravila tako izven sebe, da je pozabil, ne vemo prosto ali neprostovoljno, na vso agitacijo. Zaradi tega pa je tudi kandidat Krampež slavno pogorel. — Kadar pa vidimo gospoda Flereja Mrčesa tako v svoje misli zatopljenega korakati ob cesti v Ocvrtem orehu — v vas Lipo ne gre odslej nikdar več — se sliši včasih globok vzdihljaj iz junaških njegovih prsi: „Oj ta koštrun!“

klad, eno tretjino, če ima več kakor 40% okrajnih doklad, pa polovico vseh stroškov. Ker ima kozjanski okraj več kot 40% okrajnih doklad, bo dobival tedaj že polovico vseh stroškov za ceste od dežele. Iz istega poročila je nadalje razvidno, da bi moral kozjanski okraj zgraditi: 1. cesto II. razreda iz Lesične čez Prevorje v Slivnico. Dolžina bi iznašala 11 kilometrov, proračunjeni stroški 100.000 kron, od katerih bi dežela prevzela 80.000 kron. 2. Preložiti bi se morala cesta II. razreda iz Podsrede v Sv. Peter pod Sv. gorami. Preložena cesta bi merila 4 1/2 kilometra in bi stalo to delo okoli 100.000 kron, od katerih bi prevzela dežela 80.000 kron. 3. Preložiti bi se morala cesta čez Srebernik iz Sv. Petra v Dekmanci v dolžini 5 1/2 kilometra, kar bi stalo 170.000 kron, od teh bi dežela plačala 85.000 kron, in končno 4. bi se morala izpeljati cesta II. razreda čez Pečice v Močnikov graben v daljavi 2 kilometrov, kar bi stalo v celoti 40.000 kron, od teh 20.000 deželo.

S tem pa možne podpore še niso zaključene. Ne glede na dejstvo, da bi na nekaterih mestih prizadeti posestniki radi potrebno zemljo deloma zastoj, deloma pa za znižano ceno odstopili in tudi prostovoljno tlako opravljali, samo da bi se njihova iskrena želja po cesti obistinila, ne smemo pozabiti, da bi zamogli dobiti tudi državno podporo, kjer bi zamogli dokazati strateško važnost, kar za cesto Lesično-Sv. Jurij ne bi bilo težko, tudi podporo vojaškega ministrstva. V koliko bi se eventualno te podpore zamogle dobiti, se seveda danes ne more reči, le toliko se lahko zadržati, da ta podpora ne bi bila mala.

Položaj je tedaj sedaj jako ugoden, kot še nikdar. Zato pa merodajni gospodje kozjanskega okraja na noge! Združimo se, posvetimo vse svoje moči, svojo dobro voljo in svoje zmožnosti lepemu cilju, da povzdignemo okraj, da mu z novimi in popravljenimi cestami odpremo vire blagostanja in gospodarskega napredka!

Obračamo se pa tudi do interesentov! Prosim vas, pustite sedaj vse malenkostne lokalne prepire, ne delajte radi malenkosti razdora in prepira, ki lahko vse projekte onemogočijo; otriesite se dosežanje nesrečne misli, da se le v prospeh gotovih krajev sme kaj izvršiti, in naj nas navdaja zavest, da vsako poboljšanje sedanjih razmer ne koristi samo dotičnemu delu okraja, ampak celemu okraju. Besedam naj sledijo sedaj dejanja!

Deželni zbor.

Nemci so nasproti Slovincem v deželnem zboru postali tako nestrpni, da je to že tudi deželnemu glavarju grofu Attems začelo presedati, in ko so preteklo sredo, dne 6. oktobra ob priliki Verstovškove interpelacije zaradi onesnaženja Pake zopet kot obsedeni divjali, je odložil vodstvo deželnega zbora. Ker pa Nemci za ta posel nimajo sposobnega človeka med seboj, so kmalu uvideli, da jo tirajo predaleč, zato so ponižno prosili Attemsa, naj ostane, in obljubili so mu, da bodo bolj pridni. Bomo videli, ali bodo držali svojo besedo ali ne. Naši poslanci pa so na ta način dobili tudi od trehnič Nemcev izpričevalo, da postopajo pravilno. Opomnimo le, da je ptujski Ornič v Gradcu med prvimi, ki so nasproti slovensčini najbolj nestrpni.

Ker je torej manjkalo za kratek čas voditelja deželnozbornskih zborovanj, bila je še-le dne 12. t. m. zopet seja. Naši poslanci so stavili več predlogov.

Roškar in dr. Benkovič sta stavila predlog glede premembe lovskega zakona.

Dr. Jankovič je stavil predlog glede deželnih, oziroma državnih zavarovalnic.

Dr. Benkovič je stavil predlog za spodnjo realko v Trbovljah.

Med govori je dr. Benkovič utemeljeval svoj predlog za zgradbo železnice Polzela-Motnik-Kamnik. Svoj drugi predlog radi železnice Paka-Gornji-grad bo utemeljeval šele v petkovi seji.

Sodišče je zahtevalo izročitev dr. Kukovec. V slučaju, o kojem tožijo Nemci, so naši poslanci glasovali proti izročitvi, v drugih slučajih so se glasovanja odtegnili. Vendar se je dr. Kukovec tako neumno in plitvo zagovarjal, da je bilo druge Slovence zanj sram. Celo socialni demokratje, njegovi edini zavestniki so ga zapustili ter mu javno izjavili, da se čudijo, kako se more doktor tako osmešiti. Bil je ta dan za dr. Kukovec dan obsodbe in popolnega poraza. Deželni zbor ga je izročil.

V finančnem odseku sta zastopnika Slovincem glasovala proti darilom, ki se predlagajo sūdmarki, sulvereinu, nemškimi turnarjem in nemškob-nacionalnemu pesniku Kernstoku. Zvedeli smo, da je Jani č. Ploj zadnji dve postavki Nemcem dovolil, tako odločen je bil v narodnih stvarih. Zato ni čuda, da stokajo za njim najhujši nemški listi.

Dovolil se je tudi proračun za gospodarsko šolo v St. Juriju. Dr. Korošec in dr. Verstovski sta ob tej priliki stavila znane zahteve glede izpopolnjenja te šole. Istotako sta se zavzela za slovenske tečaje na kmetijski šoli v Mariboru in prišla z nemškimi poslanci večkrat v hudo vojso. Vendar sta z uspehom odbijala udarce in branila svoje stališče.

Politični ogled.

— Sklicanje državnega zbora. Državni zbor je sklican na 20. t. m. Vse češko časopisje se bavi s političnim položajem, ki je nastal vsled odgoditve češkega deželnega zbora in sklicanja državnega zbora. „Venkov“, glasilo češke agrarne stranke piše: „Najša pot v državni zbornici je jasna. Eno bodo na Dunaju izvedeli, da se to, kar se je v škodo Slovanom na Dunaju, Pragi, Brnu, Tropavi in Ljubljani zgodilo, ne bo pozabila. Obračun bo strahovit!“ — „Narodni Listy“ pišejo: „Nasproti vladi Bienenrth-Schreiner nobenega pardona!“

— V Kranjskem deželnem zboru je prišlo dne 9. t. m. do burnih prizorov. Potem, ko je govoril poslanec Pegan o verifikaciji mandatov poslancev Višnikarja in Lenarčiča, predlaga poslanec dr. Susteršič, da izraza deželni zbor svojo odločno voljo, da se imajo uvrščati pri sestavi volilnih imenikov vsi cenzus-volilci vsake krajevne občine, skupno brez izjeme, bodisi v kmečko ali v mestno skupino. Nadalje je predlagal, da se odkaže ta predlog ustavnemu odseku. Predlog je bil sprejet. Ko se je pa nato jelo glasovati o verifikaciji (potrditvi) mandatov obeh liberalnih poslancev, so začeli liberalni poslanci strahovito razgrajati in kričati. Obnašali so se kot najbolj pijana tolpa. Če bi kak kmečki fant le približno tako divjal, prišel bi takoj v norišnico. Ker je bilo nemogoče dalje zborovati, je deželni glavar prekinil sejo in sklicel k seji disciplinarni odsek. (Taj je liberalna poslanca Turka in Supančiča, ki sta najbolj vpila, izključil od 3 sej. Ko je deželni glavar sejo deželnega zbora otvoril in naznanil sklep disciplinarnega odseka, nastalo je znova velikansko vpitje. Deželni glavar je pozval izključena poslanca, da zapustita dvorano. Ta pa tega kljub večkratnemu pozivu, naj zapustita dvorano, nista hotela storiti in sta divjala naprej. Šele potem, ko jima je deželni glavar pretil s sodnjico, sta se nekoliko streznila in zapustila dvorano.

— Obsojeni demonstranti v Gorici. Radi demonstracij po preložitvi slovenskega učiteljskega iz Kapodistrije v Gorico je bilo obsojenih 20 oseb v 48urni do 14dnevni zapor. Proti nekaterim demonstrantom se vrši preiskava pri kazenskem sodišču.

— Srbija. Dne 11. t. m. se je vršil v Belgradu ministrski svet, ki se je posvetoval o ostavki vojnega ministra Živkoviča, ki ga je zadel kap. Odločilo se ni še ničesar. Kot Živkovičev naslednik se imenuje polkovnik Marinovič.

Mala politična naznanila.

Dne 8. oktobra: V turški vojski se vršijo velike spremembe. Po novi vojaški postavi so odpravljene vse predpravice Turkov in uveljavljena je za vse prebivalce brez razločka vere in narodnosti vojaška obveznost. Turški državljani bo od zanj naprej skozi 20 let podvržen vojaškim dolžnostim. — V Črni gori je položaj jako napet in govori se, da bo po celi kneževini proglašeno obsedno stanje in preki soč. — Iz Črne gore je pobegnilo 26 častnikov in 76 vojakov na Turško ter prosilo, da se jih uvrsti v turško vojsko. Vlada je ukazala, da se naj to takoj izvrši.

Dne 9. oktobra: Pred barcelonskim vojnim sodiščem se bo vršilo 1200 političnih pravd. — V okolici Asira na Turškem se je bila velika bitka med turškimi četami in združenimi vstaši. Na obeh straneh je obležalo par sto mrtvih. — Srbski trgovinski minister je izposloval konkurz srbske balkanske banke, ki so je ustanovili vpokojeni zarotniški častniki. — Ruski car bo 19. t. m. potoval v Italijo in sicer bo šel preko Odese, Aleksandrova in Monakova. Spremljal ga bo zunanji minister Izvolški.

Dne 10. oktobra: Ogrski ministrski predsednik Wekerle je predvčerajšnjim prosil cesarja, pri katerem je bil v avdienci, naj ga pusti iz službe, cesar se pa še ni odločil. — Dne 7. t. m. se je vršilo v Belgradu zborovanje visokošolskih dijakov, ki se ga je udeležilo okoli 10.000 ljudi. Sprejela se je resolucija, v kateri se napada Avstrija in izjavlja v njej zbor, da ne pripoznava aneksije ter smatrajo Bosno in Hercegovino kot srbsko deželo. — Angleška bo dejanstveno posegla v maroške homatije. Odplule so že štiri oklopnice in 12 križaric domačega brodogva za ojačenje gibraltarskega vojnega brodogva.

Dne 11. oktobra: Zasedanje češkega deželnega zbora je bilo predvčerajšnjim odgodeno. — Pri dunajskem županu Luegerju so večeraj zastopniki vseh nemških strank sklenili, da predložijo nižje-avstrijskemu, gornjeavstrijskemu, solnograškemu, predarlškemu deželnemu zboru predloge za izključno rabo nemškega jezika v teh deželnih zborih, deželni upravi in pri županstvih. — Na Dunaju so se večeraj vršile na mnogih krajih protičeške demonstracije. V VII. okraju so Nemci razrušili češko posojilnico. Razvil se je boj med napadalci in med policijo. — V Pragi so imeli večeraj nemški burši zopet svoj bumel, ki pa se je mirno vršil.

Razne novice.

Imenovan je za kateheta na nemški trirazrednici v Leitersbergu č. p. Miroslav Sailer.

— Iz šole. Stalni so postali: Na ljudski šoli pri Sv. Barbari v Halozah tamošnji začasni učitelj Jožef Čenčič, na ljudski šoli v Zidanem mostu začasni učitelj v Celju (okolica) Jožef Valenčič, na ekspozituri v Lokvici tamošnji začasni učitelj Ciril Vertovec, na ljudski šoli v Dobrni stalni učitelj pri Sv. Lovrenca na Drav. polju Alojzij Bučar. V začasni pokol je stopila učiteljica Antonija Valenčič v Petrovčah.

Spremembe pri č. oo. frančiškanih. P. Fulgencij Trafela gre iz Brezic h Sv. Trojici, p. Eirem iz Sv. Trojice v Nazarje, p. Fortunat Golli iz Nazarja v Pazin.

V mariborsko bogoslovnico so bili letos na novo sprejeti sledeči gg. abiturijenti: Grifič Ignacij iz Prihove, Holcman Pavel iz Remšnika, Holcman Vincencij iz Remšnika, Lukman Franc iz Vranskega, Medved Anton iz Rajhenburga, Oblak Ivan iz Reteč pri Skofji Loki, Oštin Karol iz St. Ilja pri Velenju, Peršuh Anton iz St. Lovrenca na Dravskem polju, Rezman Alojzij iz Poljčan, Toplak Franc iz Sv. Tomaža pri Veliki nedelji in Vesenjak Pavel od Sv. Marjete niže Ptuja.

Poslanci Kmečke zveze so zadnji teden intervenirali pri deželnem namestniku radi rabe slovenskega jezika pri glavarstvih Spodnjega Stajerja. Nadalje pri finančnem ravnanstvu v Gradcu radi raznih važnih zadev pri davkarijah Spodnjega Stajerja in pri deželnem šolskem svetu glede šolskih vprašanj.

Velike priredbe v Ljubljani! V soboto 16. oktobra se bodo razvili v Ljubljani velepomembni dogodki. V soboto 16. t. m. se ustanovi v Ljubljani naša narodno-obrambna organizacija, v nedeljo, 17. t. m. pa vseslovenska ljudska stranka. — Slovenski poslanci, slovenski župani, zaupniki slovenskih političnih društev iz Kranjske, Stajerske, Koroške in Primorske se zbera ta dan v beli Ljubljani. Da dostojno poslavi dohod slovenskih veljitev iz vseh slovenskih pokrajin, je odločilo slovensko glasbeno društvo „Ljubljana“, da v čast ustanoviteljem vseslovenske ljudske stranke priredi v nedeljo 17. t. m. ob 6. uri zvečer v vseh prostorih „Uniona“ veliko ljudsko slavnost. — Tako bo mogoče slišati udeležnikom tudi odlični zbor Ljubljane in popolni orkester „Slovenske filharmonije“, ki je že obljubil svoje sodelovanje. Poleg tega sodeluje še več odličnih moči, tako da bo tudi ta večer nekaj posebnega. Zato pohitimo navdušeni v Ljubljano, kjer nas slovenski bratje sprejmejo z odprtimi rokami.

Darujte! Dan za dnevom nam prihajajo prošnje iz obmejnih krajev in od Slovincem, ki žive v nemškem ozemlju, naj jih rešimo narodnega pogina vsaj s tem, da jim pošljamo slovenske časnike in knjige in da tudi podpiramo povzdigo družabnega življenja med njimi. Slov. kršč. soc. Zveza stori, kar je v njenih močeh, da otmemo rodne brate. Da dobimo potrebna sredstva, brez katerih se ne da nič doseči, se ponovno obračamo do svojih jezik in zemljo ljubečih bratov, naj nam priskrbe pripomočke za obrambno delo. Pošiljajte denarne darove S. K. S. Z.! Prebranih knjig, katerih ne rabite ne sami, ne v vaših društvih, ne pustite ležati zaprašenih, temveč pomnite, da so dobro došle tistim krajem, kjer še ni ne slovenskih bralnih društev, ne knjižnic! Pošljite jih torej odboru S. K. S. Z. v Maribor! Ne zabite obmejnih bratov osobito pri prireditvah, na veselicah, pri raznih sestankih! Mladina naj ne pozabi, da je ona poglavitna obrambna četa!

Našim znamkarjem! V krogu S. K. S. Z. se zbira že lepo število nabiralcev znamk, ki so s svojo požrtvovalnostjo in pridnostjo zaslužili pohvalo. Omeniti imamo posebno sledeče: č. g. Rašo Marzidovšek, č. g. dr. M. Slavčič, Jakob Kosi, Simon Dučan, Ivan Kapun, Anton Brglez, Ivan Pirtovek, Janez Lovrec, Jožef Krof, Marica Roškarjeva, Josipha Slomšak, neimenovan bogoslovec, neimenovan mladenič. Lepa hvala vsem tem, priporočamo pa se tudi še drugim. Vsem starim in novim nabiralcem pa svetujemo pri nabiranju sledeče: Znamke naj se izstrižejo s papirnim robom, ker znamke s pohabljenimi roboi niso za rabo. Največ vredne so stare znamke večje vrednosti, ki se nabajajo kje v skladišnih pisarnah, na podstrešjih itd. Blagovolite povsod vse te znamke pobrati in poslati S. K. S. Z. v Maribor, ki vsako, tudi najmanjšo pošiljatev hvaležno sprejme!

Obvestilo. Vojna uprava nam naznanja, da kupi po trgovskem običaju za Maribor 2800 q slame za nastil, za Celovec 4736 q sena in 996 q slame za nastil, za Beljak 1875 q sena 60 q slame za nastil in 150 q slame za postelje. Tozadevne ponudbene obravnave se vršijo pri dotičnih vojaških oskrbovalnih skladiščih in sicer: v Mariboru 22. oktobra, v Celovcu 26. oktobra in v Beljaku 25. oktobra t. l. Kolekovane ponudbe morajo biti do najkasneje 9. ure predpoldne na imenovanih mestih, kjer se zvejo tudi natančnejši pogoji.

Obletnica aneksije Bosne in Hercegovine. Vsi srbski listi so povodom obletnice Bosne in Hercegovine izšli črnoobrobljeni. V člankih poudarjajo nezadovoljnost srbskega naroda vsled neuspeha srbske zunanje politike. Vsi uradi, trgovine in javne šole so bile v znak žalosti zaprte. Odpadle so tudi vse glediške predstave in druge veselice.

Nemški poslanci nameravajo priti na dan s predlogom, da se nemščina zakonitim potom vpelje kot poslovni jezik v Stajerskem deželnem zboru. Tak predlog bi seveda izzval najhujšo ogorčenost med našimi poslanci in sploh med slovenskim ljudstvom.